

FORSLAG NR. 178 – Innstilling nr. 101

Vedtatt av landsmøtet

Kamp mot grensehandel

Grensehandel flytter arbeidsplasser ut av Norge. Grensehandelen mellom Norge og Sverige har i svært mange år vært økende. Det betyr at vi flytter arbeidsplasser og verdiskaping ut av Norge. De siste ti årene har den totale grensehandelen mer enn fordoblet seg. Når grensene var stengt under pandemien, fikk vi et kraftig oppsving i handelen på norsk side. Dette er arbeidsplasser som med åpne grenser kan gå tapt.

Konkurranseskraft til norsk næringsmiddelindustri må sikres. Vi har behov for målrettede tiltak som rettes mot de områdene som er utsatt for grensehandel. Reduksjonen i særavgifter som er innført er et positivt tiltak, men det er ikke tilstrekkelig. Avgiftsnivået på typiske grensehandelsvarer må ytterligere ned. Det vil sikre og øke antallet arbeidsplasser i Norge, og bidra til at skatter og avgifter kommer fellesskapet til gode. Moms på mat og drikke må reduseres, noe som også har en god sosial profil.

Vinmonopolet er et viktig alkoholpolitisk instrument. En stor del av alkohol, tobakk og sukkervarer handles i dag på tax-free. Dette svekker statens avgiftsinntekter og reduserer virkningen av høye avgifter i et folkehelse-perspektiv. Det er mer fornuftig å redusere avgiftsnivået på disse varene i ordinære norske utsalgssteder. Det vil ta omsetningen tilbake i norske kanaler hvor vi kan utøve god norsk helse og alkoholpolitikk. Vi ønsker derfor primært å arbeide for at vinmonopolet overtar salg av tobakk og alkoholholdige drikkevarer på flyplasser og på sikt avvikle tax-free-ordningen.

Regjeringen må se til Danmark. Danskene hadde en betydelig handelslekkasje til Tyskland. Den er nå redusert betydelig etter at danskene vedtok en grensehandelspakke. Redusert grensehandel i Danmark har i tillegg bidratt til lavere konsum av mineralvann, godterier og alkohol, fordi grensehandel fører til hamstring. Lavere avgifter betyr dermed ikke en svekkelse av folkehelsen, slik mange har hevdet. Vi ber derfor den nye regjeringen om å sette ned et partssammensatt grensehandel-utvalg, hvor mandatet må være å utarbeide en helhetlig politikk som har som mål å redusere grensehandel.

Fakta må på bordet. Dagens målinger av grensehandel foretatt av SSB gir dessverre ikke et fullstendig bilde av situasjonen. Det må være en offentlig oppgave å produsere god statistikk. Effekt i både volum og verdi må måles. Ulike varegruppe må spesifiseres, og hvordan varene transporteres over grenseovergangene må

dokumenteres. Dette vil gi oss kunnskap, som gjør at tiltakene mot grensehandel bli målrettet og mer treffsikre.

NNN krever:

- At regjeringen setter ned et grensehandelsutvalg med representasjon fra partene, som skal komme med konkrete forslag til en grensehandelspakke etter «dansk modell».
- At man senker særavgifter for å redusere grensehandel.
- At Vinmonopolet overtar salg av alkohol og tobakk på flyplasser, og at man på sikt planlegger å avvikle tax-free ordningen.
- En omlegging av grunnavgiften på de emballasjetyper som har denne avgiften i dag, slik at den blir en gradert miljøavgift.
- At man senker matmomsen for å redusere grensehandel.
- At det innføres et detaljert grensehandelsbarometer.